Ankenævnet for Forsikring

Den 21. januar 2015 blev i sag nr. 83799:

xxxxxx xxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xxx
xxxx xxxxxxxxxx

mod

PensionDanmark
Langelinie Allé 41
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har pensionsordning med forsikring ved tab af erhvervsevne i PensionDanmark. Hun klager ved sin advokat over selskabets afslag på at yde dækning for tab af erhvervsevne efter den 30/4 2006. Alternativt kræver hun udbetaling af supplerende førtidspension fra den 1/1 2010.

Selskabet har anført, at det ikke er dokumenteret, at klagerens generelle erhvervsevne var nedsat med 2/3 grad pr. 30/4 2006. Selskabet har videre anført, at klageren blev hvilende medlem pr. 1/5 2007, og at forsikringsdækningerne herefter ophørte, hvorfor der ikke kan ydes dækning, uanset at hun er tilkendt førtidspension, og hendes erhvervsevne måtte være nedsat med 2/3.

Forsikringen på tidspunktet for klagerens optagelse i pensionsordningen giver ret til udbetaling af halv invalidepension og præmiefritagelse, såfremt erhvervsevnen var nedsat med mellem halvdelen og 2/3. Såfremt erhvervsevnen var nedsat med 2/3, var der ret til fuld invalidepension og præmiefritagelse. Der er en karensperiode på 3 måneder.

Pr. 1/1 2008 skete en ændring af pensionsprotokollatet, der medførte, at udbetaling af forsikringsdækning var betinget af, at der var tilkendt offentlig førtidspension.

Klageren, der er født i 1980, var impliceret i en trafikulykke den 15/1 2004, hvorved hun pådrog sig en piskesmældlæsion. Hun havde på daværende tidspunkt gennemført en HF uddannelse og havde til hensigt at starte uddannelse som redder. Efterfølgende har hun haft problemer med smerter i ryg og nakke samt hovedpine, nedsat hukommelses- og koncentrationsevne, hvorfor hun måtte droppe den påtænkte uddannelse. Hun har forsøgt arbejdsprøvning i en butik med hesteudstyr, og hun blev pr. 1/1 2010 tilkendt førtidspension.

I sit brev af 28/12 2012 til nævnet har klagerens advokat bl.a. anført:

> "Som det fremgår af vedlagte klageskema, ønsker min klient at indklagede pensionsselskab, Pension Danmark, tilpligtes at anerkende, at min klient er berettiget til udbetaling af løbende invalidepension og præmiefritagelse (supplerende førtidspension/opsparingssikring) i overensstemmelse med den af min klient tegnede policer og hertil knyttede policebetingelser også for tiden efter 30. april 2006, uagtet indklagede selskabs skrivelse af 8. maj 2006 med afgørelse om ophør heraf, jf. vedlagte.
>
> Det gøres endvidere i denne forbindelse gældende, at min klients police ikke kan anses for ophørt/overgået til hvilende medlemskab i, hvorved retten til dækning for ovennævnte poster bortfalder, jf. indklagede selskabs skrivelser af 15. januar og 13. juni 2007 herom.
>
> Jeg henviser endvidere til vedlagte kopi af afgørelsesskrivelse af 30. september 2011 fra indklagede selskab.
> ...
> Ved nærværende fremsendelse af min klients sag ønskes ankenævnets stillingtagen til, om klager har været berettiget til udbetaling af løbende ydelser og præmiefritagelse i henhold til pensionskassens vedtægter også efterfølgende d. 30. april 2006, herunder (subsidiært) med virkning fra tidspunktet for tilkendelse af helbredsbetinget førtidspension, d. 1. januar 2010, jf. afgørelse af 8. december 2009 vedlagt i kopi. Ligeledes vedlægges afgørelsesgrundlaget herfor i form af kopi af ressourceprofil."

Selskabet har i sit svar af 16/7 2013 til nævnet bl.a. anført:

> "**Sagens forløb**
> Klageren, ..., var via sin ansættelse hos ... med bidragsindbetaling i perioden 1. april 2003 til 30. september 2004 omfattet af en overenskomst, som fastlagde medlemskab af PensionDanmark med optagelse i den såkaldte …-ordning, hvor udbetalingen af invalidepension forudsatte et midlertidigt eller varigt erhvervsevnetab.
>
> Klageren blev sygemeldt på grund af en piskesmældslæsion efter et trafikuheld den 15. januar 2004 og var derfor berettiget til udbetaling af fuld midlertidig invalidepension fra …-ordningen med virkning fra 16. april 2004.
>
> Den midlertidige invalidepension blev udbetalt fra den 16. april 2004 til den 30. april 2006, hvorefter den ophørte. Det var ikke på daværende tidspunkt muligt at fastsætte et varigt erhvervsevnetab på mindst halvdelen i ethvert erhverv, jf. vores breve af 8. maj 2006 og 28. juni 2006 vedlagt som bilag 4 og 5.

I forlængelse af udbetalingsophør fremsendte vi brev af 15. januar 2007, der vedlægges som bilag 6, oplyste vi klager, at klagerens forsikringer ville fortsætte til den 1. april 2007 uden yderligere indbetaling (den bidragsfri dækningsperiode). Det blev oplyst, at klageren kunne forlænge forsikringerne til den 1. april 2009. Vi modtog imidlertid ingen henvendelse fra klageren herom.

Den 12. juni 2007 skrev vi til klageren, jf. bilag 7, at hendes forsikringer stoppede den 1. maj 2007. Klager fik på ny tilbud om, at hun kunne forlænge sine forsikringer via betaling fra sin pensionsopsparing. Klageren havde også mulighed for at fortsætte sine forsikringer ved selv at indbetale et bidrag på mindst 500 kr. månedligt.

PensionDanmark modtog heller ikke på dette tidspunkt henvendelse fra klager på baggrund af vores brev. Klageren overgik derfor til hvilende medlemskab med virkning fra 1. maj 2007, hvormed forsikringerne bortfaldt, og klagers medlemskab omfattede herefter alene pensionsopsparing.

Med virkning fra 1. januar 2008 - og ikke 2007 (slåfejl i brev af 30. september 2011) indgik overenskomstparterne aftale om en generel ændring af pensionsordningen for medarbejderne, herefter pensionsprotokollat, som betød, at … ordningen blev ændret til PensionDanmarks almindelige pensionsordning.

Ændringen indebar bl.a. at retten til udbetalingen ved invalidepension fremover blev betinget af tilkendelse af offentlig førtidspension; man gik således bort fra den individuelle lægelige vurdering af erhvervsevnetabet, jf. pensionsprotokollatet vedlagt som bilag 8.

Det kan tilføjes, at overenskomstparterne allerede med virkning fra 1. maj 2004 havde indgået aftale om ændring af pensionsordningen for visse medarbejdere, herunder klager. Da klagers midlertidige erhvervsevne indtrådte før dette ændringstidspunkt, blev klager tilkendt midlertidig invalidepension. Klagers pensionsordning blev derfor først ændret 1. maj 2006, hvor udbetalingen af den midlertidige invalidepension ophørte, ligesom klagers pensionsordning efterfølgende bliver reguleret i overensstemmelse med ovennævnte seneste protokollat.
...
PensionDanmark fremsendte på denne baggrund brev af 25. november 2010 vedlagt ansøgningsskema om udbetaling af supplerende førtidspension mv. direkte til klageren, jf. bilag 12.

Ved brev af 9. december 2010, jf. bilag 13, fremsendte advokaten det udfyldte ansøgningsskema samt ressourceprofil og øvrige relevante bilag fra ... Kommune.

PensionDanmark meddelte afslag på udbetaling af ydelser ved førtidspension ved brev af 5. januar 2011, jf. bilag 14, da klageren var tilkendt offentlig førtidspension efter overgangen til hvilende medlemskab, hvormed hun ikke var berettiget til udbetaling af ydelser ved førtidspension.
...
Sagens begrundelse
Da klageren blev sygemeldt den 16. januar 2004, var hun omfattet af …-ordningen. På denne baggrund blev hun tilkendt fuld midlertidig invalidepension pr. 16. april 2004, da klager ikke var i stand til at passe sit arbejde, jf. forsikringsbetingelserne for … fra 1. januar 2003 § 18, stk. 1-2.

Den midlertidige invalidepension fra …-ordningen kunne udbetales i maksimalt 18 måneder jf. forsikringsbetingelserne for … fra 1. januar 2003 § 18, stk. 3. I klagerens tilfælde udbetalte PensionDanmark dog kulancemæssigt helt frem til 30. april 2006, da man havde forventet en afklaring af klagers varige erhvervsevnetab.

Da udbetalingen ophørte, overgik klager den 1. maj 2006 til bidragsfri dækning, dvs. medlemskab med forsikringer og pensionsopsparing men uden yderligere indbetaling.

Med virkning fra 1. maj 2007 overgik klager til hvilende medlemskab, hvor klagers forsikringer bortfaldt, da klageren ikke forinden havde reageret på vores breve af 15. januar 2007 og 12. juni 2007 om muligheden for at bevare forsikringerne.

Klageren blev tilkendt offentlig førtidspension fra ... Kommune pr. 1. januar 2010.

For at være berettiget til udbetaling af supplerende førtidspension og opsparingssikring er det en betingelse, at man er tilkendt offentlig førtidspension, og at denne er tilkendt før overgangen til hvilende medlemskab, jf. forsikringsbetingelsernes for PensionDanmark § 16, stk. 17.
...
Endvidere bemærkes, at såfremt det havde forholdt sig således, at klageren fortsat var omfattet af …-ordningen i PensionDanmark, hvor der skal vurderes et endeligt varigt erhvervsevnetab i ethvert erhverv, ville afslagsårsagen have været den samme, jf. forsikringsbetingelserne for PensionDanmark § 18, stk. 12, da der ikke inden overgangen til hvilende medlemskab kunne fastsættes et sådan erhvervsevnetab, jf. nedenfor.
...
Supplerende bemærkninger i forhold til ændringen af pensionsordningen
Pr. 1. januar 2008 indgik overenskomstparterne et nyt pensionsprotokollat om den kollektive pensionsordning, hvormed klagerens pensionsordning blev ændret til hovedordningen i PensionDanmark (standardprodukt).

Ændringen betød bl.a., at retten til udbetaling af invalidepension herefter var betinget af tilkendelse af offentlig førtidspension, og at den individuelle vurdering af erhvervsevnetabet ud fra de konkrete helbredsmæssige oplysninger dermed bortfaldt.
...
Det fremgår også af pensionsprotokollatet pkt. 8d, 2. afsnit, at hvis der før 1. januar 2008 er udbetalt midlertidig invalidepension som i klagerens tilfælde, og klageren efter 1. januar 2008 varigt mister sin erhvervsevne, vil klageren blive omfattet af ændringen i pensionsprotokollatets punkt 6, og dermed først være berettiget til udbetaling af ydelser ved førtidspension ved tilkendelse af offentlig førtidspension.

Vi skal for god ordens skyld bemærke, at klager hverken før eller på ændringstidspunktet den 1. januar 2008 varigt havde mistet mindst halvdelen af sin erhvervsevne af lægelige årsager i ethvert erhverv.

Det er fx dokumenteret i arbejdsevnevurderingsjournalen oprettet 28. juli 2008 på side 8-9 af 15, hvor den kommunale lægekonsulent bl.a. udtaler, at klagers 'tilstand er betydeligt forbedret i forhold til 2005 og derfor må kunne stå til rådighed på det ordinære arbejdsmarked med skånehensyn', og den neurokirurgiske speciallæge udtaler i erklæring af 9. april 2007 bl.a. 'det er derudover mit samlede skøn, at en førtidspension ikke er relevant, idet skadelidte frembyder så mange erhvervsrelaterede ressourcer, at tilknytning til arbejdsmarkedet vil være mulig'.
...

Supplerende bemærkninger om informationen til klager
PensionDanmark har tydeligt orienteret om ophør af forsikringerne i ovennævnte breve. Derudover har klageren modtaget pensionsoversigter i 2007, 2008 og 2009, som vedlægges som bilag 23-25, ligesom klager sidenhen har haft adgang døgnet rundt til hendes egne pensionsoplysninger.

Pensionsoversigten for 2007 skriver tydeligt på vilkårsoversigten, at '*Hvis du bliver hvilende medlem eller går på pension, stopper dine forsikringer'.* Af pensionsoversigterne fremsendt i 2008 og 2009 fremgår det af oversigtens side 2, at klager er hvilende medlem. De elektroniske pensionsoplysninger indeholder ingen forsikringsoversigt men kun en opsparingsoversigt, fordi klager er hvilende medlem.

Klager kan således ikke have en berettiget forventning om at være forsikringsdækket efter 1. maj 2007."

Klagerens advokat fremkom i brev af 3/1 2014 til nævnet bl.a. med følgende bemærkninger:

"Det gøres gældende at klager opfylder betingelserne for udbetaling af ydelser og præmiefritagelse uanset hvilke af de af klager oplyste forsikringsbetingelser eller regelsæt sagen skal vurderes ud fra - 2003 regelsættet, 2006-regelsættet (vedlægges i kopi), 2010-regelsættet eller 2012-regelsættet (nugældende).

Videre gøres det gældende at klager i hele forløbet siden sin indtræden i ordningen (ved ansættelse hos … i 2003) og tillige under den efterfølgende sygemelding samt deraf følgende udbetaling af ydelser og præmiefritagelse rn.m, ud fra '*reglerne* om *midlertidig erhvervsevnetab'* har opretholdt sin dækning og dermed sit krav på udbetaling af ydelser som følge af nedsættelse af evnen til selv at arbejde og herved oppebære lønindkomst - varigt.
...
Klagers helbredsmæssige problemer og udtræden af arbejdsmarkedet i forlængelse af langtidssygemelding samt efterfølgende - efter årelang sagsbehandlingstid - tilkendelse af helbredsbetinget førtidspension fra ... Kommune (med virkning fra 1. januar 2010) hidrører helt overvejende fra den færdselsulykke, som klager var udsat for d. 15. januar 2004.

Siden 15. januar 2004 har klager således i realiteten været 'ligeså dårlig' medicinsk/helbredsmæssigt såvel som 'målt på' funktionsevne/i erhvervsmæssig henseende som hun er det i dag.

Arbejdsskadestyrelsen har i forhold til de erstatningsretlige spørgsmål i anledning af trafikulykken, i henhold til EAL § 10 vurderet klagers helbredsmæssige mén efter ulykken til 10 %, jf. styrelsens udtalelse af 18. januar 2008 og efterfølgende af 27. september 2010. Ved samme udtalelser har Arbejdsskadestyrelsen vurderet klagers erhvervsevnetab til henholdsvis (midlertidigt) mindre end 15 % (18/1-2009) som (endeligt) 50 % (27. september 2010). Styrelsens vurderinger omhandler de direkte følger efter ulykken og *udover de herved pådragne skader* lagde styrelsen til grund, at klager havde andre helbredsmæssige gener (herunder lændeproblemer), ***hvorfor det samlede erhvervsevnetab efter styrelsens vurdering udgør 65 - 80 %,*** *jf. udtalelse af 27. september 2010, side 5-6 under begrundelse for erhvervsevnetabsprocentens vurdering.*

Det gøres i forhold til klagers krav på fortsat dækning gældende, at indklagede ikke med virkning fra 1. maj 2007 kan lade klager overgår til 'hvilende medlemskab' udfra skrivelserne af 15. januar 2007 og efterfølgende 12. juni 2007 (ikrafttræden med tilbagevirkende kraft). **Indklagede har i øvrigt ikke løftet bevisbyrden for klagers modtagelse heraf de pågældende tidspunkter.**

Allerede ved indklagede selskabs brev af 28. juni 2006 bilag 5 havde indklagede reguleret klagers og indklagedes forhold i anledning af klagers helbredsmæssigt begrundede uarbejdsdygtighed. Der henvises i afsnit 2 og 3 til hvilket materiale man lægger vægt på - såvel lægeligt som socialt:

Klager har i hele forløbet med rette antaget sig dækket af ordningen i fuldt omfang og hun har på intet tidspunkt haft føje til at tro, at hun skulle fortages sig aktive tiltag for ændringer eller lignende - i øvrigt ej heller i forbindelse med indklagedes brev af 15. januar 2007 (bilag 6). Det fremgår netop heraf, at klager ikke skal indbetale noget for opretholdelse af dækning, 'hvis hun stadig er sygemeldt/modtager dagpenge'. **Dette var netop tilfældet på daværende tidspunkt.**

Klager har i hele perioden siden 2004 været fuldtidssygemeldt på sygedagpenge, henholdsvis kontanthjælp, under erhvervsmæssig udredning i kommunalt indtil overgang til helbredsbetinget førtidspension, jf. ovenfor og tidligere fremsendte.

Undervejs har klager forsøgt at følge såvel lægelige råd og vejledninger, samt behandlinger iværksat med henblik på helbredelse, såvel som forløb for afklaring af 'arbejdsevne' i forhold til selvstændig forsørgelse.

Ingen af disse forløb har - trods håb om det modsatte fra såvel klager som læger og offentlige instanser - ændret ved det faktum at klager ikke længere kan arbejde og derfor tilkendt førtidspension.

...

Uanset hvorledes indklagede måtte definere 'forsikringsbegivenheden' således som det anføres i redegørelse af 16. juli 2013 gøres det gældende, at klager siden januar 2004 har opfyldt betingelserne for løbende ydelser og præmiefritagelse - enten ud fra reglerne om midlertidig udbetaling eller efterfølgende 1. maj 2006 reglerne for varig udbetaling på grund af erhvervsevnetab."

Selskabet har i brev af 10/3 2014 til nævnet bl.a. anført:

"Vi skal venligst henvise til vores brev af 16. juli 2013 og supplere med følgende bemærkninger, idet vi indledningsvis skal oplyse, at klagers pensionsordning siden 1. maj 2004 ændrede indhold i medfør af overenskomsternes nye pensionsprotokollat, hvilket bl.a. betød, at forsikringerne ved henholdsvis midlertidig uarbejdsdygtighed og varigt tab af erhvervsevne blev erstattet af forsikringen ved førtidspension.

Indtil 1. maj 2004 var klager dog omfattet af invalidepension ved midlertidig uarbejdsdygtighed og invalidepension ved varigt tab af erhvervsevne.

Ved midlertidig uarbejdsdygtighed er skadestidspunktet lig med sygemeldingstidspunktet, men klager har først ret til udbetaling af fra det tidspunkt, klager har været uafbrudt uarbejdsdygtig i 3 måneder.

Klager blev sygemeldt den 16. januar 2004, og da skaden (sygemeldingen) således indtrådte før, ovennævnte pensionsprotokollat trådte i kraft, var klager berettiget til udbetaling af midlertidig invalidepension; udbetalingen fortsatte frem til den 30. april 2006, dvs. 24 måneder.
...
Ved udbetalingsophør kunne der ikke fastsættes et lægeligt begrundet varigt erhvervsevnetab - da klager stadig var under afklaring.

Klagers pensionsordning blev derfor ændret i overensstemmelse med det gældende pensionsprotokollat, hvorfor klager fra 1. maj 2006 var omfattet af forsikringen ved førtidspensionering. Samtidig overgik klager til bidragsfri dækning i 12 måneder, da der ikke indgik pensionsbidrag fra arbejdsgiveren, jf. forsikringsbetingelserne § 11, stk. 1 og 3.

Den 1. maj 2007 overgik klager til hvilende medlemskab, som betød, at forsikringerne bortfaldt, jf. forsikringsbetingelserne § 11, stk. 4, da klager ikke havde forlænget forsikringerne, jf. forsikringsbetingelserne § 11, stk. 2.
...
Vi har gennemgået den medsendte lægelige dokumentation i forhold til betingelserne for udbetaling af invalidepension og bidragsfritagelse ved varigt tab af erhvervsevnen.

I arbejdsskadestyrelsens vurdering af 18. januar 2008 - altså lidt over et år efter klagers overgang til hvilende medlemskab - vurderes klagers méngrad til 10 pct. og det midlertidige - men ikke varige - erhvervsevnetab til mindre end 15 pct.

Ved ovennævnte vurdering af klagers erhvervsmæssige begrænsninger, er der lagt vægt på, at klagers fremtidige erhvervsmæssige situation fortsat er uafklaret og derfor behæftet med væsentlig usikkerhed. Klager var på vurderingstidspunktet midt i en arbejdsprøvning i perioden 13.12.07-12.03.08, hvorfor der ikke kan fastsættes et varigt erhvervsevnetab.
...
Det betyder, at selvom klager havde været omfattet af ydelsen ved varigt erhvervsevnetab efter det gamle pensionsprotokollat før 1. maj 2004, havde klager ikke været berettiget til udbetaling, da klagers varige erhvervsevnetab på mindst halvdelen af den fulde erhvervsevne af helbredsmæssige årsager først er indtrådt efter overgangen til hvilende medlemskab.

Yderligere bemærkninger til brevet dateret 3. januar 2014

Side 1:
- I de vedlagte forsikringsbetingelser fra 1. januar 2006 fremgår betingelserne for midlertidig uarbejdsdygtighed af § 21 og for varigt erhvervsevnetab af § 20, og i disse er der ingen henvisning til lov om social pension, netop fordi udbetalingen af disse ydelser ikke er betinget af tilkendelse af offentlig førtidspension.

Side 2:
Midlertidig uarbejdsdygtighed og varigt erhvervsevnetab er to separate skadesbegivenheder, og skadestidspunktet er det tidspunkt, hvor klager opfylder betingelserne for udbetaling.

Skadestidspunktet er således 16. januar 2004 (fuld sygemelding) for den midlertidige udbetaling og efter de lægelige oplysninger ville skadestidspunktet for den varige udbetaling tidligst være den 12. december 2008, men her var klager såvel hvilende medlem uden forsikringer samt overgået til ydelserne efter det nye pensionsprotokollat.
...
Med hensyn til de fremsendte breve skal anføres, at brevet af 15. januar 2007 er registreret i vores it-system som både dannet og udsendt samme dag, og tilsvarende er brevet af 12. juni

2007 om overgang til hvilende medlemskab både dannet og registreret udsendt samme dag. Disse to breve og andre breve, vi har sendt til klager under medlemskabet, er ikke blevet returneret fra Post Danmark.

Retspraksis vedrørende bevisbyrden for modtagelse af breve, jf. forsikringsaftaleloven § 33, viser, at såfremt selskabet kan bevise, at brevene er afsendt, er det samtidig bevis for, at medlemmet har modtaget brevene.

Da PensionDanmark kan bevise, at brevene er dannet, sendt og derefter ikke returneret, er det klager som skal bevise, at brevene ikke er modtaget.

Side 4:
Det er korrekt, at PensionDanmark ville vurdere sagen på ny, hvis der forekom nye oplysninger i førtidspensionssagen. Som tidligere nævnt ville klager dog kun være berettiget til en udbetaling ved førtidspension, hvis klager blev tilkendt offentlig førtidspension inden forsikringerne ophørte den 1. maj 2007.

Side 5:
Med henvisning til brevet af 15. januar 2007 påstår advokat ..., at det fremgår af brevet, at klager ikke skulle foretage sig noget aktivt for at forlænge forsikringerne. Henset til brevindholdet samt den i brevet indeholdte svarkupon til brug for forlængelse af forsikringerne, stiller vi os uforstående overfor påstanden."

Klagerens advokat har i brev af 20/6 2014 til nævnet bl.a. gjort gældende:

"Klager kom til skade ved en alvorlig trafikulykke d. 15. januar 2004 indtil hvilket tidspunkt hun havde haft sin fulde funktionsevne i behold - og været i fuldtidsarbejde i en årrække. Efterfølgende færdselsulykken blev klager sygemeldt og vurderet 100 % uarbejdsdygtig indenfor ethvert erhverv. Klager modtog således sygedagpenge gennem længere perioder - og samtidig hermed midlertidig ydelse fra indklagede - efter endt karensperiode på 3 måneder. Det kan anerkendes at udbetaling af denne ydelse fra indklagede fortsatte indtil og med april 2006.

I såvel denne periode, hvor vurdering af klagers 'uarbejdsdygtighed' af indklagede skete i henhold til bestemmelserne om 'midlertidig invalidepension', som efterfølgende dette tidspunkt, hvor vurdering skal ske ud fra bestemmelserne om 'varig invalidepension' **har klager været ude af stand til at arbejde på grund af de helbredsmæssige skader efter ulykken d. 15. januar 2004.**

At afklaring af klagers helbreds- og erhvervsmæssige forhold og muligheder i relation til offentlige myndigheder (tilkendelse af helbredsbetinget førtidspension med virkning fra d. 1. januar 2010) og/eller Arbejdsskadestyrelsens vurdering har været længe om at blive bragt på plads kan ikke medføre at indklagede selskabs forpligtelse til at foretage en selvstændig vurdering falder væk - og da slet ikke at indklagede 'nu retrospektivt' postulerer at skaden ikke er indtrådt i forsikringstiden (forinden mulig overgang til fripolice pr. 1. maj 2007).

Netop klagers særdeles dårlige helbredsmæssige forhold og deraf følgende ***ubetydelige funktionsevne -*** men også en flytning til anden kommune netop i disse år (april 2006) - trak den formelle sagsbehandling i langdrag i forhold til afklaring med henblik på tilkendelse af pension samt i forhold til den skete § 10 vurdering i Arbejdsskadestyrelsen til brug for opgørelse af klagers erstatningskrav, jf. EAL.
...

Indklagede selskab referer i sin seneste redegørelse side 2 mf. til 'lægelige akter anvendt' i forbindelse med vurderingen af den varige arbejdsevnenedsættelse. Disse vurderer samstemmende at klager ***ud fra en lægelig vurdering*** **har en ubetydelig funktionsevne og er uden erhvervsmæssig kompetence.** De refererede lægelige oplysninger er fra 2008 og 2009.

Der er imidlertid ikke væsensforskel i disse vurderinger set i forhold til de langt tidligere indhentede lægelige oplysninger:

- speciallægeerklæring af 6. oktober 2004, overlæge ...
- speciallægeerklæring af 27. april 2005, overlæge ...
- psykologudtalelse af 6. december, cand.psych ...

De heri beskrevne helbredsmæssige forhold modsvarer fuldt og helt de senere beskrevne forhold - som fører til tilkendelse af pension og vurdering af det samlede erhvervsevnetab til 65-80 % af Arbejdsskadestyrelsen (med udgangspunkt i følgerne efter ulykken i 2004 - 50 % eet - og forudbestående lændegener).
...
Særligt med henvisning til indklagedes bemærkninger af 10. marts d.å. skal anføres at:
...
Der forelå på tidspunktet for ophør af midlertidige ydelser et klart og sikkert lægeligt grundlag for vurdering af klagers varige erhvervsevnetab, jf. tidligere fremsendte, ovenfor anførte og vedlagte.
...
Vedrørende bemærkningerne omhandlende policens overgang til fri police pr. 1. maj 2007, henvises til det tidligere anførte. Det skal dog fremhæves, at indklagedes (mulige) omtegning af policen ikke kan på et tidspunkt hvor klager allerede opfylder betingelserne for udbetaling af ydelser, jf. § 17 - eller §§ 20 - 21 i 2006 policebestemmelserne, såfremt disse lægges til grund.

Indklagede kan således ikke ved den 'policetekniske manøvre' fratage klager sine allerede opståede ret til udbetaling af (forfaldne) ydelser.

For så vidt angår indklagedes bemærkninger til indlæg 3. januar 2014 skal bemærkes, at
- skadesårsagen i nærværende situation er for både midlertidige og varige ydelser ulykken d. 15. januar 2004 og i og med klager ikke på noget tidspunkt siden ulykken har været i stand til at arbejde vil skadevirkningstidspunktet nødvendigvis være sammenfaldende hermed.
...
For så vidt angår de anvendte begreber ved bedømmelse af klagers (og andre pensionsansøgeres) krav bemærkes, at der efterhånden er bred enighed om, at arbejdsevne og erhvervsevne (trods førtidspensionsreform 1 og 2) er en og samme ting - i forhold til vurdering af invalide- og pensionsforsikringssager,"

I selskabets brev af 1/7 2014 til nævnet hedder det bl.a.:

"I forhold til klagerens advokats bemærkninger om at begreberne arbejdsevne og erhvervsevne er '*en og samme ting - i forhold til vurdering af invalide- og pensionsforsikringssager*' skal det præciseres, at PensionDanmark ikke er enig i dette - uanset det af klagerens advokat anførte litteratur og kendelser fra Ankenævnet.

Arbejdsevnevurderingen foretages ud fra en bredere vurdering end erhvervsevnetabsvurdering, der alene tager den lægelige dokumentation for erhvervsevnetabet i betragtning.

Det gøres endvidere gældende, at de af klagerens advokat anførte kendelser er afgjort ud fra konkrete omstændigheder, der ikke er sammenlignelige med klagerens situation. Derfor kan udfaldet af disse sager ikke anvendes i forhold til Ankenævnets afgørelse af [klagerens] ret til udbetaling af supplerende førtidspension mv. fra PensionDanmark.

I forhold til de nu fremlagte bilag fra 2004 og 2005 skal det bemærkes, at der ikke af disse udtalelser fremgår, at klagerens tilstand ikke kan bedres, eller at det ikke forventes, at klageren kan vende tilbage til arbejdsmarkedet generelt set.

Der fremgår alene deraf klagerens symptomer og bedringsmuligheder samt forventninger til fremtiden. Disse bilag kan således ikke støtte en argumentation om, at klagerens helbredstilstand var stationær i 2004/2006 ved udløb af den midlertidige invalidepension, hvorfor tidligere fremførte herom fastholdes."

Selskabet oplyste i brev af 23/10 2014 til nævnet, at pensionsprotokollatet, der angiveligt ændrede klagerens pensionsordning pr. 1/5 2006, ikke kan fremskaffes.

Nævnet er blevet forelagt en kopi af lægeligt og kommunalt materiale samt parternes tidligere korrespondance, og et uddrag af dette er refereret nedenfor.

I neurokirurgisk speciallægeerklæring af 6/10 2004 hedder det bl.a.:

"RESUME OG KONKLUSION
Den nu 23-årige [klageren], som tidligere fraset migræne med beskeden anfaldsfrekvens har været fuldstændig rask, pådrager sig ved påkørselsulykke for 3/4 år siden dels en hjernerystelse medførende blivende mén i form af et klart postkommotionelt syndrom med hovedpine, hukommelses- og koncentrationsbesvær, traumatisk migræne samt alkoholintolerans. Dertil en forstuvningslæsion af halshvirvelsøjlen medførende blivende men i form af konstante nakkesmerter samt symptomer på en strækklæsion af 8. halsnerve i begge sider, på højre side med rent sensoriske udfald, på venstre side med både sensorisk og motorisk udfald i hånden.
Endelig er der også symptomer, der kan tydes i retning af periodisk traumatisk lumbago. Skadelidte har siden tilskadekomsten gået til fysioterapi 3 gange ugentlig, og det kan ikke udelukkes, at hun fortsat vil kunne profitere af dette, men næppe udover 2-års grænsen efter tilskadekomsten. Yderligere kan man ikke udelukke en spontan bedring af de rent nakkerelaterede symptomer, ligeledes inden for de første 2 år."

Af psykologudtalelse af 6/12 2004 fremgår det bl.a.:

"Jeg må desværre vurdere, at hun slet ikke er klar endnu til også at skulle 'bebyrdes' med arbejdsprøvning eller lign. Hun er ung og også en stærk kvinde både fysisk og psykisk, men dette tilbageslag af hendes samlede konduite kræver således tid, så hun kan få reetableret sig igen og finde sig selv først og fremmest, selvom det aldrig vil blive helt det samme som før ulykken.

Men [klageren] er fortrøstningsfuld og håbet og gåpåmodet er der også, men p.t. vil kroppen ikke som hovedet, og det er en vanskelig bet for hende at sluge. Hun har selv fremkommet med nogle forslag til hvilke muligheder hun har, som tingenes tilstand er på nuværende tids-

punkt. Hun vil meget gerne have med heste at gøre, og vil forsøge at satse på noget, hvor hun kan arbejde med disse dyr på en eller anden måde."

I neurokirurgisk speciallægeerklæring af 27/4 2005 hedder det bl.a.:

"Skadelidte anfører ved dagens undersøgelse, at tilstanden i det forløbne halve år siden den første undersøgelse i al væsentlighed er uændret, dog således at symptomerne fra venstre hånd samt fra ryggen er blevet mere fremtrædende end ved den tidligere undersøgelse.
Med hensyn til nakken og de rent kognitive symptomer er tilstanden uændret, men skadelidte anfører, at hun i et vist omfang har været i stand til at kunne acceptere tingenes tilstand som de er nu.
Hun går fortsat til fysiurgisk behandling 3 gange ugentlig og anfører, at hun slet ikke på nuværende tidspunkt er i stand til at undvære det.
...
Med hensyn til kranium og kranienerver er forholdene uændrede med massiv bevægeindskrænkning samt direkte og indirekte ømhed i halshvirvelsøjlen og med føleudfald svarende til venstre kind.
Svarende til armene fortsat sensoriske udfald svarende til 4. og 5. finger på begge sider og lammelse af tommelens indadførende muskel på venstre side.
Svarende til ryggen findes bevaret lændesvaj, ingen abnorme sidekrumninger. Foroverbøjer til finger-gulv-afstand = knæhøjde. Sidebøjning til højre og venstre samt bagudbøjning er reduceret til 0. Der er massiv direkte ømhed svarende til samtlige lændetorntappe.
Sviende til benene normale forhold, og der er normal gangfunktion.
...
Skadelidte får fortsat fysiurgisk behandling 3 gange ugentlig og vil givetvis fortsat kunne profitere af dette frem til 2-års grænsen fra tilskadekomsten."

I forbindelse med opstart af et hjerneskadeprojekt fik klageren foretaget en neuropsykologisk undersøgelse den 13/9 og 31/10 2005, og i den udaterede rapport er følgende bl.a. anført:

"**KONKLUSION**
...
De aktuelle subjektive klager omfatter bl.a. besvær med at koncentrere sig og huske, vanskeligheder med at fastholde overblikket, hurtig udtrætning, humørændringer, og migræneanfald. Dertil kommer fremtrædende fysiske gener i form af bl.a. smerter og nedsat bevægelighed.

Mht. det primære funktionsniveau (før ulykken) skønnes undersøgte at placere kognitive funktioner for normalområdet.

I denne strukturerede undersøgelsessituation findes følgende kognitive funktioner upåfaldende, dvs. indenfor normalområdet:

- Fastholdelse af opmærksomhed
- Det psykomotoriske tempo
- Sproglig og ikke-sproglig indlæring (se dog nedenfor)
- Abstraktionsevne og problemløsning
- Visuoperceptuel analyse og visuokonstruktive funktioner
- Sprog

Der findes nedsat kognitivt funktionsniveau gå følgende områder:

- Den umiddelbare auditive hukommelsesspændvidde (dvs. mængden af sprogligt baseret information som kan fastholdes i opmærksomheden på én gang) skønnes usikker/let nedsat.
  Betydning: Dette kan indebære, at informationer går tabt ved almindelig kommunikation eller ved for informationstung tekst eller mundtlig fremstilling.

- Mht. koncentrationsevnen: Arbejdshukommelse/delt opmærksomhed skønnes nedsat.
  Betydning: Kan give vanskeligheder med at holde flere faktorer under kontrol på samme tid, besvær med at 'holde flere bolde i luften'. Kan give anledning til manglende overblik og forvirring.
  I forbindelse med indlæring af nyt kan de ovenfor beskrevne vanskeligheder betyde, at [klageren] godt kan indlære nyt, men at præstationen er mere usikker end på niveauet før ulykken. Dvs. det kan forventes at tage længere tid og der kan forventes behov for brug af hjælpemidler/kompenserende strategier.
  Vanskelighederne kan forventes at nedsætte evnen til hovedregning.

  Det er væsentligt at gøre opmærksom på, at kognitive vanskeligheder af denne karakter kan vanskeliggøre, at [klageren] sætter sine ellers gode og bevarede ressourcer i spil.

- Den sproglige og den ikke-sproglige hukommelse findes usikker, men ikke sikkert nedsat.

- Spredt i prøverne findes tegn på usikkert overblik og opmærksomhed på detaljer.

- Der findes i øvrigt hurtig udtrætning i forbindelse med undersøgelsen.

De observerede kognitive følger og de beskrevne subjektive klager vurderes at være forenelige med piskesmæld (WAD) og postkommotionelt syndrom.

På baggrund at tidspunktet efter erhvervelse af hjerneskaden og det forgangne forløb er det vurderingen, at der på nuværende tidspunkt er tale om blivende vanskeligheder.

Det skønnes relevant med en nærmere afklaring af, hvorvidt [klageren] kan gøre brug af kompenserende tiltag i forhold til de kognitive vanskeligheder, primært koncentration og hukommelse, manglende overblik samt hurtig udtrætning."

I selskabets brev af 15/1 2007 til klageren hedder det bl.a.:

"Vi har sidst registreret indbetaling (opsparingssikring) til din pension for perioden 1. marts til 31. marts 2006. Når indbetalingen stopper, kan det have konsekvenser for, hvordan du er forsikret gennem din pensionsordning. Du kan her i brevet læse om, hvad det betyder for dig og hvilke muligheder du har.

Du skal vide, at

- Hvis du har fået nyt job, og der bliver indbetalt til en anden obligatorisk pensionsordning, kan du som regel overføre din opsparing til den nye pensionsordning. Du får et

bedre overblik og sparer omkostninger, hvis du samler din pensionsopsparing et sted. Ønsker du at flytte din opsparing, skal du kontakte dit nye pensionsselskab.

- Hvis du er arbejdsledig, sygemeldt eller på orlov, skal der ikke betales pensionsbidrag af dagpenge.

Hvad betyder det for mig?
Din forsikringsdækning fortsætter indtil den 1. april 2007.

Hvad er mine muligheder nu?
Du kan forlænge din forsikringsdækning til den 1. april 2009. Hvis du ønsker det, skal du sende vedlagte svarkupon til os inden den 1. april 2007. Vælger du at forlænge forsikringsdækningen, tages betalingen fra din opsparing. Forsikringsvilkårene vil være uændrede.

Du kan fortsætte din pensionsopsparing og samtidig bevare din forsikringsdækning efter den 1. april 2007 ved selv at indbetale et beløb hver måned. Betaler du mindre, end din arbejdsgiver indbetalte (1.775 kr.), bliver både din forsikringsdækning og pensionsopsparing tilsvarende mindre. Du skal dog mindst betale 500 kr. om måneden."

Af neurokirurgisk speciallægeerklæring dateret den 9/4 2007 fremgår det bl.a.:

"**Konklusion**
Der foreligger varige mén efter et whip-lash traume i form af lokale distorsionsfølger med normal aktiv bevægelighed i halshvirvelsøjlen ledsaget af en række velkendte kognitive gener og efter en forvridning i lændehvirvelsøjlen i form af lokale distorsionsfølger med normal bevægelighed. Derimod er der ikke mén efter den 'lille' hjernerystelse.

Der har i forløbet efter tilskadekomsten været flere angivelser af 'hjerneskade', dels i rapport fra ... Center men også i 2 tidligere speciallægeerklæringer.
Ved min samlede vurdering af skadesmekanisme og forløbet umiddelbart efter kan der have foreligget et minimalt hovedtraume (ganske let hjernerystelse) vurderet ud fra gældende hovedtraumeklassifikation. Et minimalt hovedtraume, som det der overgik skadelidte, medfører ikke nogen varig hjerneskade, hvilket heller ikke blev påvist ved den neuropsykologiske undersøgelse foretaget i 2005. De kognitive gener anses at være ledsagesymptomer til en sværere forvridning i halshvirvelsøjlen. I overensstemmelse hermed er skadelidtes angivelse af, at det var nakkesmerterne der dominerede klagebilledet umiddelbart efter tilskadekomsten.
...
Lægefagligt er der ikke behov for fortsat konservativ behandling i form af f.eks. fysioterapi, idet der ikke kan forventes hverken kurativ eller vedligeholdende effekt. Har anbefalet skadelidte at undlade yderligere fysioterapi, men i stedet acceptere at de spændte nakkeskuldermuskler og øvrige rygmuskler fremover vil medføre smerter af vekslende intensitet men at spontan bedring kan forventes over en længere tidsperiode. Har tilrådet anvendelse af smertestillende medicin, men kun i de perioder hvor spændingerne er hindrende for alm. livsudfoldelse. Analgetikabehovet bør dækkes af f.eks. smertestillende gigtmedicin suppleret med svagere smertestillende. Der er ikke behov for fortsættelse med muskelafslappende medicin. Analgetikabehovet kan Ikke anses at være livsvarigt.
Endelig er skadelidte anbefalet igen at overveje tilknytning til arbejdsmarkedet, evt, ved påbegyndelse af et nyt uddannelsesforløb. Det er indtrykket at den samlede tilstand alt andet lige er betydeligt bedre sammenlignet med tilstanden på tidspunktet for vurdering på ... Centret i ... - sept-dec. 2005.

Det er herudover mit samlede Indtryk at en førtidspensionering ikke er relevant idet skadelidte frembyder så mange erhvervsrelaterede ressourcer at tilknytning til arbejdsmarkedet vil være mulig."

I brev af 12/6 2007 til klageren oplyste selskabet bl.a., at "Der bliver ikke længere indbetalt til din pension, og derfor er dine forsikringer stoppet den 1. maj 2007." Videre fremgår det, at klageren skulle ringe til selskabet "senest den 22. juni 2007, hvis du ønsker at fortsætte dine forsikringer eller indbetale selv."

I den kommunale arbejdsevnevurderingsjournal er det bl.a. anført:

"28-07-2008 **Ekstern konsulentfirmas vurdering**
...
Samlet vurdering
Ressourcer
Det vurderes, at [klageren] har faglige ressourcer som kan bruges i et arbejdsperspektiv/ uddannelsesforløb.
Det skønnes, at [klageren] har gode almindelige ressourcer til at indgå i sociale og jobmæssige relationer, det vurderes ligeledes, at [klageren] har et godt socialt netværk. Det vurderes, at der er ressourcer hos [klageren] set i forhold til et arbejdsmarkedsperspektiv.
Det vurderes, at [klagerens] helbredstilstand er reduceret, set i forhold til både tilknytning til arbejdsmarkedet og de fysiske funktioner I hjemmet.

Udviklingsmuligheder
Det vurderes, at der er udviklingsmuligheder. I helbredstilstanden kan der ske en spontan bedring over en længere tidsperiode. Tilstanden har ændret sig siden vurderingen i 2005 på ...center ... En ny erhvervsafklaring bør derfor iværksættes på ...center ...

Barrierer
Det vurderes, set i forhold til de praktiske og faglige ressourcer, at [klagerens] eneste barriere er hendes piskesmæld.
Det *vurderes,* at det er en barriere, at [klageren] helt har tabt troen på, at hun kan vende tilbage til arbejdsmarkedet.

Set ud fra et samlet synspunkt, er jeg af den opfattelse, at [klageren] bør erhvervsafklares på ...center ... Det er min vurdering, at [klageren] besidder en restarbejdsevne der gør, at hun vil blive i stand til at indgå i en jobfunktion enten på det ordinære eller på det rummelige arbejdsmarked."

I neurokirurgisk speciallægeerklæring af 24/2 2009 hedder det bl.a.:

"**Resumé og konklusion**
Den nu 38-årige [klageren], pådrager sig ved en påkørselsulykke for 5 år siden en mindre hjernerystelse, som dog synes at have haft blivende mén i form af kronisk hovedpine og cognitive symptomer. Derudover en svær forstuvningslæsion af halshvirvelsøjlen med blivende symptomer i form af nakkesmerter og nedsat bevægelighed i halshvirvelsøjlen, samt klare objective neurologiske symptomer på, dels en læsion af rygmarvens halsdel (tractus spinalis n. trigemini), dels af venstre 8. halsnerve, et velkendt fænomen i forbindelse

med sværere forstuvninger af halshvirvelsøjlen. Endelig symptomer på indirekte lænderygtraume. Hun måtte efterfølgende opgive sin påbegyndte uddannelse som ….redder, og har siden modtaget kontanthjælp. Flere arbejdsprøvninger har været frugtesløse. Hun er primært veluddannet, og fremtræder motiveret til at fortsætte i en uddannelse og et erhverv, som hun vil kunne bestride, så som handicapridning."

I erklæring af 5/7 2009 oplyste den neurokirurgiske speciallæge supplerende:

"Ud fra de krystalklare kliniske symptomer, har exploranden pådraget sig en rygmarvsskade i forbindelse med hendes tilskadekomst for 5 ½ år siden, efterladende betydende mén i form af nakkesmerter og neurologiske udfaldssymptomer. Disse symptomer har været fuldstændig stationære gennem hele forløbet, og vil ikke have nogen mulighed for spontan bedring.
Der forefindes ikke nogen mulighed for behandlingsmæssige tiltag.

På det foreliggende finder jeg hende uden erhvervsmæssig kompetance."

Af det udaterede pensionsprotokollat, der pr. 1/1 2008 medførte ændringer i klagerens forsikringer, fremgår det bl.a.:

"Med udgangspunkt i behov for justering henholdsvis udbygning af forsikrings- og pensionsbetingelserne for medarbejdere hos ... (...), som er omfattet af overenskomsten mellem ... (...) og ... (...), har ... og ... besluttet følgende om medarbejdernes pensionsordning i PensionDanmark Pensionsforsikringsaktieselskab (PensionDanmark):

1.
Aftalen vedrører en generel ændring af pensionsordningen for medarbejderne hos ..., herunder ændrede betingelser for forsikringerne ved tab af erhvervsevnen og dødsfald samt indførsel af forsikring ved kritisk sygdom, idet pensionsordning ændres til PensionDanmarks pensionsordning med standarddækning svarende til den standarddækning, der gælder for elektrikere.

2.
Aftalen gælder for medarbejdere hos ..., der er optaget i pensionsordningen den 1. juli 1997 eller senere. Medarbejdere med pensionsordning oprettet før 1. juli 1997 fortsætter i deres hidtidige pensionsordninger.

3.
Medarbejderen bliver omfattet af en forsikring ved kritisk sygdom indtil det fyldte 62. år, der består af et skattefrit engangsbeløb på 100.000 kr. Beløbet udbetales, hvis medarbejderen får konstateret en af de diagnoser, der er omfattet af forsikringen, hvis medarbejderen på dette tidspunkt opfylder de øvrige til enhver tid gældende betingelser for udbetaling.
...
6.
Hvis medarbejderen bliver tilkendt offentlig førtidspension efter lov om social pension, udbetaler Pension-Danmark en supplerende førtidspension på 5.000 kr. månedligt / 60.000 kr. årligt til medarbejderen. Beløbet er skattepligtigt. Endvidere indbetaler PensionDanmark et månedligt pensionsbidrag på 2.000 kr. (opsparingssikring) på medarbejderens pensionsordning, hvorved forsikringerne ved kritisk sygdom og dødsfald samt opsparingen til pension fortsætter.

7.
Medarbejderens nuværende forsikring ved varigt tab af erhvervsevnen og midlertidig uarbejdsdygtighed bortfalder med virkning for forsikringsbegivenheder, der indtræder efter 31. december 2007.

8.
Ændringerne træder i kraft med virkning fra 1. januar 2008.
...
8c.
Ændringerne i punkt 6 gælder som udgangspunkt kun, hvis medarbejderen får tilkendt offentlig førtidspension den 1. januar 2008 eller senere og ikke er tilkendt ydelser ved varigt tab af erhvervsevnen før 1. januar 2008.

Det betyder, at medarbejdere, hvis midlertidige uarbejdsdygtighed eller varige erhvervsevnetab er indtrådt inden 1. januar 2008, ikke er omfattet af ændringerne, hvis udbetalingen - på grund af karensbestemmelsen - påbegyndes efter 31. december 2007.

8d.
Hvis medarbejderen er berettiget til udbetaling før 1. januar 2008, bliver medarbejderen dog omfattet af ændringerne i punkt 6, hvis grundlaget for udbetaling efter 1. januar 2008 bliver ændret.

Det betyder, at hvis medarbejderen får udbetalt invalidepension ved midlertidig arbejdsudygtighed med virkning før 1. januar 2008, og efter denne dato varigt mister sin erhvervsevne med mindst 50 pct. eller 2/3 af den fulde erhvervsevne er der ikke ret til udbetaling af invalidepension. Der er alene ret til udbetaling af supplerende førtidspension ved tilkendelse af offentlig førtidspension.

Det betyder også, at hvis medarbejderen får udbetalt invalidepension på grund af 50 pct. varigt erhvervsevnetab med virkning før 1. januar 2008, og efter denne dato varigt mister mindst 2/3 af sin erhvervsevne uden samtidig at blive tilkendt offentlig førtidspension, fortsætter udbetalingen af invalidepension med uændret beløb. Hvis medarbejderen får tilkendt offentlig førtidspension udbetales i stedet supplerende førtidspension."

I forsikringsbetingelserne, der var gældende på tidspunktet for klagerens optagelse i pensionsordningen og hendes sygemelding i 2004, hedder det bl.a.:

"**§ 11. Ophør af bidragsbetaling**
Stk. 1. Hvis bidragsbetalingen i henhold til § 2 ophører, opretholdes forsikringsdækningen i fuldt omfang (bidragsfri dækning) i en periode, dog kun i det omfang det opsparede depot kan finansiere betalingen til forsikringsdækningen.

Forsikringstageren kan vælge op til 36 måneders bidragsfri dækning. Den bidragsfri dækning kan efter forsikringstagerens valg tidligst ophøre med virkning fra den 1. i måneden efter, at selskabet har modtaget forsikringstagerens valg, med mindre det opsparede depot forinden er brugt op.
...
Efter udløb af perioden med bidragsfri dækning overgår forsikringstageren til hvilende medlemskab, hvorefter forsikringsdækningen ophører, med mindre forsikringstageren indgår aftale med selskabet om at opretholde forsikringsdækningen ved, at forsikringstageren fortsætter indbetaling af pensionsbidrag for egen regning efter regler fastsat af selskabet.

...

Betingelser for udbetaling af ydelser ved varigt tab af erhvervsevne og midlertidig uarbejdsdygtighed

§ 17. Ved varigt tab af erhvervsevnen

Stk. 1. Invalidepension og opsparingssikring kan udbetales/ydes ved forsikringstagerens varige tab af erhvervsevnen som følge af sygdom eller ulykke, uden at det skyldes forsæt, efter en karensperiode på 3 måneder.

Stk. 2. Retten til udbetaling af hel invalidepension og tilkendelse af opsparingssikring indtræder, hvis forsikringstagerens erhvervsevne efter forsikringens ikrafttræden varigt nedsættes til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne i ethvert erhverv. Retten til udbetaling af halv invalidepension indtræder, hvis forsikringstagerens erhvervsevne efter forsikringens ikrafttræden varigt nedsættes til halvdelen af den fulde erhvervsevne i ethvert erhverv. Udbetalingen af invalidepension og tilkendelse af opsparingssikring sker fra det tidspunkt, hvor erhvervsevnen har været nedsat uafbrudt i 3 måneder.

Stk. 3. Tab af erhvervsevne foreligger, når forsikringstageren - udelukkende af helbredsmæssige årsager som følge af sygdom eller ulykke - ikke længere skønnes ved passende beskæftigelse at være i stand til at tjene, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, alder og beskæftigelsesforløb.

Stk. 4. Det er forsikringstagerens evne til at arbejde både i forsikringstagerens aktuelle stilling eller erhverv og inden for andre stillinger eller erhverv (generel erhvervsevne), der er afgørende for, om forsikringstageren har ret til invalidepension og opsparingssikring.

...

§ 18. Ved midlertidig uarbejdsdygtighed

Stk. 1. Invalidepension kan udbetales ved forsikringstagerens midlertidige uarbejdsdygtighed som følge af sygdom eller ulykke, uden at det skyldes forsæt, efter en karensperiode på 3 måneder.

Stk. 2. Ret til udbetaling af hel invalidepension indtræder, hvis forsikringstageren efter forsikringens ikrafttræden er ude af stand til at passe sit nuværende arbejde. Retten til udbetaling af halv invalidepension indtræder, hvis forsikringstageren efter forsikringens ikrafttræden alene kan passe sit nuværende arbejde i et omfang svarende til halvdelen eller mindre. Hvis forsikringstageren kan passe sit nuværende arbejde i større omfang end halvdelen, anses han ikke for at være uarbejdsdygtig. Udbetalingen af invalidepension sker fra det tidspunkt, hvor forsikringstageren har været uarbejdsdygtig i tre måneder uden afbrydelse.

Stk. 3. Udbetaling ved midlertidig uarbejdsdygtighed sker for et begrænset tidsrum. Inden for dette tidsrum er HTS Pension berettiget til at gøre den fortsatte udbetaling af invalidepension betinget af, at forsikringstageren er uarbejdsdygtig. Udbetaling efter reglerne om midlertidig uarbejdsdygtighed ophører under alle omstændigheder, når forsikringstageren har været midlertidig uarbejdsdygtig i 18 måneder, eller hvis forsikringstageren forinden dør eller fylder 62 år.

...

§ 20. Undtagelser

Stk. 1. Der udbetales ikke invalidepension, og der tilkendes ikke opsparingssikring, hvis forsikringstageren på tidspunktet for nedsættelse af erhvervsevnen er overgået til hvilende medlemskab."

18. 83799

I forsikringsbetingelser fra 1/1 2006 fremgår det bl.a.:

"**§ 11. Ophør af bidragsbetaling**
Stk. 1. Hvis bidragsbetalingen i henhold til § 2 ophører, opretholdes forsikringsdækningen i fuldt omfang (bidragsfri dækning) i en periode, dog kun i det omfang det opsparede depot kan finansiere betalingen til forsikringsdækningen og omkostninger
...
stk. 4. Efter udløb af perioden med bidragsfri dækning overgår forsikringstageren til hvilende medlemskab, hvorefter forsikringsdækningen ophører, med mindre andet aftales, jf. stk. 5.

Ophør af forsikringsdækningen som følge af manglende bidragsbetaling sker efter meddelelse med mindst 1 uges varsel til forsikringstageren.
...
§ 20. Ydelser ved varigt tab af erhvervsevnen

Stk. 1, Invalidepension og opsparingssikring kan udbetales/ydes ved forsikringstagerens varige tab af erhvervsevnen som følge af sygdom eller ulykke, uden at det skyldes forsæt, efter en karensperiode på 3 måneder.

Stk.2. Selskabet kan kræve en lægeerklæring af forsikringstageren til brug for selskabets vurdering af i hvilket omfang, forsikringstageren varigt har mistet erhvervsevnen. Selskabet er endvidere berettiget til at indhente og behandle oplysninger fra enhver læge, der behandler eller har behandlet forsikringstageren, og til at lade forsikringstageren undersøge af en af selskabet valgt læge.

Stk. 3. Retten til udbetaling af hel invalidepension og tilkendelse af opsparingssikring indtræder, hvis forsikringstagerens erhvervsevne efter forsikringens ikrafttræden varigt nedsættes til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne i ethvert erhverv. Retten til udbetaling af halv invalidepension indtræder, hvis forsikringstagerens erhvervsevne efter forsikringens ikrafttræden varigt nedsættes til halvdelen af den fulde erhvervsevne i ethvert erhverv. Udbetalingen af invalidepension og tilkendelse af opsparingssikring sker fra det tidspunkt, hvor erhvervsevnen har været nedsat uafbrudt i 3 måneder. I bilag 2 findes fortolkningsbidrag til bestemmelsen.

Stk. 4. Tab af erhvervsevne foreligger, når forsikringstageren - udelukkende af helbredsmæssige årsager som følge af sygdom eller ulykke - ikke længere skønnes ved personligt arbejde at være i stand til at tjene, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, alder og beskæftigelsesforløb.

Stk. 5. Det er forsikringstagerens evne til at arbejde både i forsikringstagerens aktuelle stilling eller erhverv og inden for andre stillinger eller erhverv (generel erhvervsevne), der er afgørende for, om forsikringstageren har ret til invalidepension og opsparingssikring.
...
§ 21. Ydelser ved midlertidig uarbejdsdygtighed

Stk. 1. Invalidepension kan udbetales ved forsikringstagerens midlertidige uarbejdsdygtighed som følge af sygdom eller ulykke, uden at det skyldes forsæt, efter en karensperiode på 3 måneder.
...
Stk. 3. Ret til udbetaling af hel invalidepension indtræder, hvis forsikringstageren efter forsikringens ikrafttræden er ude af stand til at passe sit nuværende arbejde. Retten til udbetaling

af halv invalidepension indtræder, hvis forsikringstageren efter forsikringens ikrafttræden alene kan passe sit nuværende arbejde i et omfang svarende til halvdelen eller mindre. Hvis forsikringstageren kan passe sit nuværende arbejde i større omfang end halvdelen, anses han ikke for at være uarbejdsdygtig. Udbetalingen af invalidepension sker fra det tidspunkt, hvor forsikringstageren har været uarbejdsdygtig i tre måneder uden afbrydelse. I bilag 2 findes fortolkningsbidrag til bestemmelsen.

Stk. 4. Udbetaling ved midlertidig uarbejdsdygtighed sker for et begrænset tidsrum. Inden for dette tidsrum er selskabet berettiget til at gøre den fortsatte udbetaling af invalidepension betinget af, at forsikringstageren er uarbejdsdygtig. Udbetaling efter reglerne om midlertidig uarbejdsdygtighed ophører under alle omstændigheder, når forsikringstageren har været midlertidig uarbejdsdygtig i 18 måneder, eller hvis forsikringstageren forinden dør eller fylder 62 år."

I forsikringsbetingelserne gældende pr. 1/1 2010 er det bl.a. anført:

"**Afsnit E Betingelser for forsikringen ved førtidspensionering**

§ 16. Forsikringen ved førtidspensionering

...

Stk. 17 Den supplerende førtidspension, engangsbeløbet ved førtidspension og opsparingssikringen udbetales ikke, hvis medlemmet får tilkendt offentlig førtidspension fra en dato, der ligger

- efter at medlemmet er blevet hvilende
- efter at medlemmet er ophørt i PensionDanmark
- efter at medlemmet er blevet alderspensioneret

...

§ 18. Invalidepension og opsparingssikring - ved varigt tab af erhvervsevnen

Stk. 1. Hvis medlemmet varigt mister sin erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykke, uden at det skyldes forsæt, eller hvis medlemmet får tilkendt offentlig førtidspension, kan invalidepensionen og opsparingssikringen udbetales.

Det varige erhvervsevnetab skal være indtrådt, og tilkendelsen af offentlig førtidspension skal være sket, efter at medlemmet blev omfattet af forsikringen ved tab af erhvervsevne.

Stk. 2. Udbetalingen begynder 3 måneder efter, at det varige erhvervsevnetab er indtrådt, eller medlemmet er tilkendt offentlig førtidspension.

Stk. 3. Der udbetales hel invalidepension og tilkendes opsparingssikring, hvis medlemmet får tilkendt offentlig førtidspension.

Stk. 4. Der udbetales halv invalidepension, hvis medlemmet erhvervsevne varigt bliver nedsat til halvdelen eller derunder af den fulde erhvervsevne i ethvert erhverv. Der tilkendes opsparingssikring, hvis medlemmets erhvervsevne varigt bliver nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne i ethvert erhverv."

Af forsikringsbetingelserne gældende pr. 1/1 2011 fremgår det bl.a.:

"**§ 18. Invalidepension og opsparingssikring - ved varigt tab af erhvervsevnen**

Stk. 1. Hvis medlemmet varigt mister sin erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykke, uden at det skyldes forsæt, eller hvis medlemmet får tilkendt offentlig førtidspension, kan invalidepensionen og opsparingssikringen udbetales.

Det varige erhvervsevnetab skal være indtrådt, og tilkendelsen af offentlig førtidspension skal være sket, efter at medlemmet blev omfattet af forsikringen ved tab af erhvervsevne.
...
Stk. 12. Der udbetales ikke invalidepension og tilkendes ikke opsparingssikring, hvis medlemmet er overgået til hvilende medlemskab på det tidspunkt, hvor tabet af erhvervsevnen er indtrådt, eller på tidspunktet, hvorfra medlemmet er tilkendt offentlig førtidspension."

I forsikringsbetingelserne gældende pr. 1/1 2012 hedder det bl.a.:

"**§ 18. Invalidepension og opsparingssikring - ved varigt tab af erhvervsevnen**

Stk. 1. Hvis medlemmet varigt mister sin erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykke, uden at det skyldes forsæt, eller hvis medlemmet får tilkendt offentlig førtidspension, kan invalidepensionen og opsparingssikringen udbetales.

Det varige erhvervsevnetab skal være indtrådt, og tilkendelsen af offentlig førtidspension skal være sket, efter at medlemmet blev omfattet af forsikringen ved tab af erhvervsevne.
...
Stk. 12. Der udbetales ikke invalidepension og tilkendes ikke opsparingssikring, hvis medlemmet er overgået til hvilende medlemskab på det tidspunkt, hvor tabet af erhvervsevnen er indtrådt, eller medlemmet er tilkendt offentlig førtidspension."

Nævnet udtaler

Klageren, der er født i 1980, kom til skade ved en trafikulykke den 15/1 2004, hvor hun pådrog sig en piskesmældlæsion. Hun var efterfølgende sygemeldt bl.a. grundet hovedpine, lændesmerter, nakkesmerter og koncentrationsbesvær. Da det ikke lykkedes at finde et arbejde, der tog hensyn til hendes skånehensyn, blev hun tilkendt førtidspension pr. 1/1 2010.

Selskabet ydede dækning for midlertidig uarbejdsdygtighed i perioden fra den 16/4 2004 til den 30/4 2006. Herefter ophørte udbetalingerne, da selskabet vurderede, at klagerens generelle erhvervsevne ikke var dokumenteret varigt nedsat i dækningsberettigende grad.

Klageren har anført, at hendes generelle erhvervsevne var varigt nedsat i dækningsberettigende grad pr. 30/4 2006, og at selskabet derfor er forpligtet til at yde dækning fra dette tidspunkt. Hun har videre anført, at hun alternativt var berettiget til dækning pr. 1/1 2010, fra hvilket tidspunkt hun har modtaget førtidspension.

Nævnet finder, at selskabets dækning for midlertidig uarbejdsdygtighed var i overensstemmelse med forsikringsbetingelserne, hvorefter udbetalingerne var begrænset til maksimalt 18 måneder. At selskabet pr. kulance udbetalte dækning i 24 måneder, medfører ikke en forpligtelse til at fortsætte udbetalingerne.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet ikke grundlag for at kritisere, at selskabet pr. 30/6 2006 afviste udbetaling af dækning for varigt tab af den generelle erhvervsevne. Nævnet har bl.a. lagt vægt på de fremlagte lægeerklæringer, hvoraf det fremgår, at klagerens tilstand på daværende tidspunkt ikke kunne anses for stationær, og at der fortsat var grundlag for en forbedring af tilstanden og opnåelse af tilknytning til arbejdsmarkedet.

Nævnet bemærker, at forsikringen hviler på et skadevirkningsprincip, og det afgørende er således ikke tidspunktet for indtræden af et ulykkestilfælde eller en sygemelding, men tidspunktet, hvor erhvervsevnetabet dokumenteret når den dækningsberettigede størrelse.

Det fremgår af sagen, at selskabet i brev af 15/1 2007 orienterede klageren om, at hun ville blive hvilende medlem i pensionsordningen pr. 1/5 2007, såfremt der ikke skete indbetalinger til selskabet. Selskabet bad klageren udfylde et vedlagt svarskema, såfremt hun ønskede fortsættelse af forsikringerne. Selskabet modtog ikke svar på denne henvendelse.

Klageren har anført, at selskabet ikke har bevist, at brevet er kommet frem til hende. Af klagerens indlæg af 3/1 2014 til nævnet fremgår det, at ”Klageren har i hele forløbet med rette antaget sig dækket af ordningen i fuldt omfang og hun har på intet tidspunkt

haft føje til at tro, at hun skulle foretage sig aktive tiltag for ændringer eller lignende – i øvrigt ej heller i forbindelse med indklagedes brev af 15/1 2007."

Nævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte selskabets oplysning om, at brevet af 15/1 2007 om klagerens overgang til hvilkende medlem blev afsendt, ligesom nævnet på baggrund af sagens oplysninger må lægge til grund, at det også kom frem til klageren. Under henvisning hertil og til forsikringsbetingelsernes bestemmelser om ophør af præmiebetaling finder nævnet, at klageren overgik til hvilende medlemskab pr. 1/5 2007.

Selskabet har gjort gældende, at der i løbet af perioden, hvor der blev ydet dækning for midlertidig uarbejdsdygtighed, skete en ændring i pensionsprotokollatet, og at klageren efter den 30/4 2006 var omfattet af denne ændring. Ændringen medførte angiveligt, at dækningen ved tab af erhvervsevne blev erstattet med supplerende dækning ved tilkendelse af offentlig førtidspension. Selskabet har henvist til, at klageren først blev tilkendt offentlig førtidspension efter overgangen til hvilende medlemskab, hvorfor hun ikke var berettiget til dækning. Selskabet har videre anført, at selvom klagerens erhvervsevne skulle vurderes efter de tidligere gældende regler, er det ikke dokumenteret, at hendes erhvervsevne var nedsat i dækningsberettigende grad inden overgangen til hvilende medlemsskab.

Selskabet har ikke kunnet fremsende en kopi af det protokollat, der skulle have medført en ændring i klagerens forsikringer. Nævnet finder derfor ikke grundlag for at fastslå, at klagerens forsikring pr. 30/4 2006 blev ændret således, at dækning var betinget af tilkendelse af offentlig førtidspension. Nævnet finder herefter, at det er afgørende for, om selskabet er forpligtet til at yde dækning, at klagerens generelle erhvervsevne var varigt nedsat i dækningsberettigende grad, inden hun overgik til hvilende medlemskab pr. 1/5 2007.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet det ikke dokumenteret, at klagerens erhvervsevne var nedsat i dækningsberettigende grad forud for den 1/5 2007. Nævnet har i denne forbindelse bl.a. lagt vægt på, at det i speciallægeerklæringerne af 6/10 2004 og

27/4 2005 og psykologudtalelsen af 6/12 2004 ikke er dokumenteret, at klagerens generelle erhvervsevne skulle være varigt nedsat i dækningsberettigende grad. Nævnet har videre lagt vægt på, at Arbejdsskadestyrelsen i udtalelse af 18/1 2008 ikke fast grundlag for at fastsætte et erhvervsevnetab, og at det først i 27/9 2010 blev vurderet, at klageren havde et erhvervsevnetab på mellem 65 og 80 %.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Poul Sørensen